לג א מיי׳ פ״ה מהל׳ מעה״ק הלכה ו׳:
לד ב מיי׳ פ״ו מה הלכה ז׳:
לה ג מיי׳ פ״ה מה הלכה ו׳:
לו ד מיי׳ פ״ג מהלכות פיה הכמיהים הלכה י׳:

תורה אור השלם

1. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
ויקרא א, ה

2. וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת הַדָּם יָצַק אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו:
ויקרא ח, טו

מוסף רש"י

נאמר כאן סביב. בעולה ומפס: **מה להלן פיסוק ארבע מתנות.** דסמ ד׳ קרנות כתיב כה ולי לפסר לפני קרנות בצפון מתיב: **אף כאן פיסוק וארבע מתנות.** לתוכה מצה דעתן נקרן שהוא קרנות לריך לפסוק של קרן ומזבחה של קרן (לעיל י:) **והיה בנימין הצדיק.** לופס בניה הקדש שכן עתיד להיות ומלטער עליה (מגילה כו.) **מצטער עליה.** מתמוון עליה. (לקמן קיח:):

ליקוטים

שירי קדשים וכו׳. כתב הראב״ד ז״ל בפירושו למסכת תמיד בר״פ לא היו כופתין וז״ל שירי הדם היה שופך על יסוד דרומית. יש מקשין בפרק איזהו מקומן אמאי לא קתני בעולה דשירי הדם היה שופך על יסוד דרומי כדקתני בחטאות הצבור והיחיד ובשעירים הנשרפים שמגיד לנו היכן היה שופך שירי הדם ר״נ הר״ל לאשמועינן גבי עולה היכן היה שופך שירי הדם ובדאשמעינן בעולת התמיד בר״פ לא היו כופתין שירי הדם היה שופך על יסוד דרומית. דלא מסתבר לחלק בין עולת התמיד לשאר עולות. ויש לתרץ שאלמלא פרים ושעירים משונים בשפיכתם מחטאות הצבור והיחיד לא היה צריך לפרש בחטאות הצבור והיחיד היכן היה שופך שירי הדם משום דהוה אמרינן כיון דתנא בחדא הוא הדין בכולהו מפני שכל הקדשים טעונין שפיכה בשירי דמיהן חוץ מבכור ומעשר ופסח שהיה שופך שפיכה אחת, אבל בשביל שפרים ושעירים הנשרפים שירי דמיהם נשפכין על יסוד מערבי הנרצף לפרש בחטאות הצבור והיחיד דשירי הדם היה שופך על יסוד דרומי ותנא חטאות הצבור והיחיד והוא הדין לכולהו. אלא שיש להקשות על זה דאמאי קתני בכולהו מעולה ואילך ודמן טעון שתי מתנות, דה״נ הר״ל למיתני בעולה והוא הדין לכולהו. אלא י״ל דהיינו טעמא דלא נקט שירי הדם וכו׳ אלא גבי פרים ושעירים הנשרפים וחטאות משום דכתיב בהו קרא שטעונין שפיכת שירים ליסוד ואחריני דמריבויא קאתו איכא למימר דלא קתני. מיהו מורי ה״ר אפרים היה אומר דודאי דעולה וכל הקדשים חוץ מפרים וחטאות ושעירים אין נשפכין ליסוד השירים שלהם מדלא קתני להו בסדר המשנה הכא בפ׳ איזהו מקומן. עכ״ל בתוספת קצת ביאור לשונו ז״ל, והאריך ליישב הסוגיות אשר יקשה מהם לרבו ז״ל (מלמת שלמה): **קרן מזרחית דרומית לה היה לה יסוד.** פירש״י ז״ל כי כל רוח מזרחי היה בלא יסוד חוץ מאמה אחת סמוך לקרן צפוני. ואחרים מן הגאונים ז״ל פירשו כי לכל היה יסוד חוץ מקרן מזרחית דרומית ממש אמה מכאן ואמה מכאן. ודברי רש״י ז״ל עיקר וכן מוכח בזבחים (ויקע״ש יומא טו:). והיינו מדקאמר התם מזבח אוכל בחלקו של יהודה אמה, ולדבריהם היה אוכל יסוד המזבח בחלקו של יהודה יותר ויותר מאמה. ועוד דכיון דחלקו של יהודה במזרח כדתניא לעיל מה היה בחלקו של יהודה הר הבית והלשכות וכו׳ למה יהיה יסוד בכל הרוח זולת סמוך לקרן מזרחית דרומית כיון שלא היה בחלקו של טורף. וכן תיקשי מצד דרום. ועוד מאי פריך התם תא שמע ממצא פורח אמה על יסוד וכו׳, כיון דלדבריהם היסוד היה גם על פני דרום זולת סמוך לקרן יע״ש. אלא דקשה לי דאמאי לא קאמר הריטב״א דהכי מוכח בהדיא ממתני׳ דמדות דקתני אוכל במזרח אמה אחת וכו׳ ותו לא. וע״כ דברי הגאונים ז״ל צ״ע. ועי׳ בס׳ צורת הבית סי׳ ל״ו ובס׳ חנוכת הבית סי׳ ל״ב שכתבו דהמציירים המובה בפירוש הרמב״ם דלא הניחו פנוי כי אם הקרן דרומית מזרחית שגגה היא היוצאת מלפני המדפיס יע״ש. אמת הוא כי מדברי הרמב״ם בפירושו למדות ובחי׳ פ״ב מהלכות בית הבחירה משמע שסובר כפרש״י ז״ל אבל איך שיהיה טעות גמור אינו דהרי הגאונים סוברים כן ועיין בס׳ שלטי הגיבורים סוף פ׳ כ״ו וק״ל (שיח יצחק שם):

ומימניך משכינהו גברי לגברא. פירש בקונטרס תלמידי רבי ישמעאל שסם מרובים משכו את רבי שמעון לומר כדברי רבם ותימה לקמן פרק בתרא (דף קיט:) למרינן ומימניך משכינהו גברא לגברי דר׳ שמעון למאר זו וזו ירושלים משכינהו (ב) לרבי ישמעאל והשתא מה שימניך הוא זה כיון דפעמים ממרינן מיפכא ומלמה לכרמיון בספרים ישנים וזה וזה יסוד דרומי ומימניך משכינהו גברי לגברא רבי שמעון בן יוחי קרי גברי לפי שזכר שמו ושם אביו ור׳ ישמעאל שהוא יחידי קרי גברא וגרסינן נמי פרק בתרא (שם) ומימניך משכינהו גברי לגברא וכן בערוך בערך משך: **העולה קדשי קדשים כו׳.** תימה

דלמ תני שפיכות שיריים בעולה והלמ כל הדמים טעונין יסוד כדלרסיון [א] העולה למזבח של עולה לפירוש הקונטרס ובריש בית שמאי (לעיל דף ס.) ממרינן מנין לכל הדמים שטעונין מתן דמים ליסוד ועוד דבמסכת תמיד (דף ל:) תנן שירי הדם היה שופך על יסוד דרומי ותירץ ה״ר משה מפונטיז״ש משום דעולה זריקה כלי וזימנין לית בה שיריים בחטאת [ב] דבמלמע לי לפשר בלא שיריים ולא נהירא דכולה שמעתא מוכחת דמלוה במתן שיריים [ג] וה״ר יעקב מלולייני״ש פירש דכיון דמשמעי [ד] תנא דפנימיים ניסוד מערבי [ה] וגם התחיל בחיצונים למיתני יסוד דרומי הוא הדין בכולהו ומע״ג דקתמיד בכל פנימיים היינו משום דהתחיל בפנימיים ומיך למיתני בחיצונים ומין רולה להפסיק: **קדשי קדשים.** פי׳ בקונטרס ליפסל ביולא ובטבול יום [ו] ומועלין בה ולא היה לו לפרש לענין טבול יום ומחוסר כפורים שזה הדין נוהג בכל קדשים שהילו לאשם (מבטלי) מיפסלי ביולא ומין בהן מעילה ניחא דקדשים קלים לא בעי כפרה (ו) **משום דלא כתיב בה קדשי קדשים.** תימה ומהמי [ז] טעמא הוה ליה למימר גבי זבחי שלמי לבור להה לא כתב בהו קדשי קדשים וליפיון להו לקמן (דף נה.) מלמיתקש לעולה מה עולה קדשי קדשים: **נאמר כאן סביב כו׳.** הל לתיטרין לעיל לתקושי חטאת לעולה לענין לפון משום למתך גזירה שוה לסביב ליכ למילף דלא שייכא דלא בחטאת ומנכנעה [ח] **טעון מתנות.** ומ״ש בקונטרס דלא שייכא דלא בחטאת ומנכנעה [ח] **טעון** מתנות.